

Pandemi Sonrasında Konut İç Mekân ve Donatı Organizasyonuna Yönelik Bir Araştırma

Elif Rabia UYSAL

*Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ağaçşleri Endüstri Mühendisliği Bölümü
elifrabiauysal93@gmail.com*

Prof. Dr. Kemal YILDIRIM

*Gazi Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Ağaçşleri Endüstri Mühendisliği Bölümü
kemaly@gazi.edu.tr*

ÖZET

Bu çalışmada, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışma biçiminin konut kullanıcılarının mekânsal tercihleri ve konut memnuniyetleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Pandemi sürecinde hızla yaygınlaşan evden çalışma düzeninin, bireylerin yaşadığı mekânlara dair istek ve gereksinimleri üzerinde önemli değişimlere yol açabileceği varsayılmaktadır. Bu varsayımı test etmek için Konya Selçuk Üniversitesi TOKİ konutlarında yaşayan 186 kullanıcıya Pandemi sonrası süreci değerlendirme anketi uygulanmıştır. Daha sonra anketlerden elde edilen verilerin SPSS programıyla analizleri yapılmıştır. Sonuçta, uzaktan çalışan bireylerin ilave ek oda ve mimari planda değişiklik isteği, konut ve kullanılan donatı elemanı tipi, mimari plan memnuniyeti gibi hususlara yönelik tercihlerinde önemli farklılıklar bulunduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, uzaktan çalışmanın tüm konut mekânlarının planlaması aşamasında dikkate alınmasının kullanıcı memnuniyetini ve konfor düzeyini artırabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, konut mekân tasarımı esnek ve değişebilir, çok işlevli ve kişiselleştirilebilir yaklaşımların geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan çalışma, Pandemi, Konut, Mekân, Eylem gereksinimi.

A Research on the Organization of Residential Interior Space and Equipment after the Pandemic

ABSTRACT

This study aims to determine the effects of working from home/remotely on the spatial preferences and housing satisfaction of residential users in the post-Pandemic period. It is assumed that the working from home arrangement, which has become rapidly widespread during the Pandemic, may lead to significant changes in the desires and requirements of individuals regarding the spaces they live in. In order to test this assumption, a post-Pandemic process evaluation survey was applied to 186 users living in Konya Selçuk University TOKİ residences. The data obtained from the surveys were then analyzed with the SPSS program. As a result, it was determined that there were significant differences in the preferences of individuals working remotely regarding issues such as additional rooms and changes in the architectural plan, the type of housing and the equipment used, and satisfaction with the architectural plan. These results show that considering remote working in the planning phase of all residential spaces can increase user satisfaction and comfort levels. In this context, it can be suggested to develop flexible, changeable, multifunctional and customizable approaches in residential space design.

Keywords: Remote work, Pandemic, Housing, Space, Action requirement.

1.GİRİŞ

COVID-19 Pandemisi, dünyada yaşam alanlarının işlevselliğini yeniden tanımlayan küresel bir kırılma noktası olmuştur. Bu süreçte ev, yalnızca barınma değil, aynı zamanda çalışma, sosyalleşme ve dinlenme gibi çoklu ihtiyaçların karşılandığı bir merkez hâline gelmiştir (Bianchi ve Renda, 2021). İnsanların yaşam koşullarının ve etkinliklerinin

planlanması, düzenlenmesi ve yönetilmesinde önemli bir rol oynayan konutlar; genellikle bir yerleşim alanında yer alır ve insanların yaşam koşullarına uygun olarak tasarlanır, inşa edilir, bir aile veya tek kişi için kullanılır ve bu nedenle, konutların büyüklüğü ve sayısı, bir yerleşim alanının nüfusunu ve yapısını yansıtır. Bu yönüyle konutlar, insanların yaşam koşullarını ve mutluluğunu etkileyen önemli yapılardır ve konut sorunu gibi hususlar, toplumların önem verdiği konulardandır (Balci, 1988; Erdönmez, 2007). Bu dönüşüm, özellikle uzaktan çalışma kavramı ekseninde mimari ve iç mekân düzenlemelerini doğrudan etkilemiştir.

Son dönemde konutların bir ofise dönüşmesi sürecinde; sessiz bir çalışma ortamına duyulan ihtiyaç, mekânın aydınlatma, havalandırma ve ergonomik düzeni gibi fiziksel faktörler önem kazanmıştır. Bunun yanı sıra, kullanıcılar yalnızca iç mekân özelliklerini değil, aynı zamanda dış mekân olanaklarını da (yeşil alan, manzara, balkon kullanımı gibi) yeniden değerlendirme gereği duymuşlardır.

Literatürde, Pandemiyle birlikte konut alanında öne çıkan başlıca kavramlar; esneklik, mahremiyet, çok işlevlilik ve mekânsal dönüşüm kapsamında şekillenmiştir (Amerio ve ark., 2020). Özellikle açık planlı yaşam alanlarının uzaktan çalışma sırasında mahremiyet sorunlarına yol açtığı, bu nedenle kullanıcıların ek oda taleplerinin arttığı pek çok araştırmada vurgulanmaktadır (Cuerdo-Vilches ve ark., 2021). Bu bağlamda, çalışma alanı konutun vazgeçilmez bir bileşeni hâline gelmiş, bireylerin yaşam memnuniyeti üzerinde belirleyici bir unsur olmuştur.

Ayrıca, iç mekânda geçirilen zamanın artmasıyla birlikte konfor, doğal aydınlatma, hava kalitesi ve akustik gibi çevresel faktörler de önem kazanmaya başlamıştır (Megahed ve Ghoneim, 2020). Dış mekâna açılan balkonlar, teraslar ve yeşil alanlar da kullanıcıların ruhsal sağlığını destekleyen unsurlar olarak öne çıkmıştır (Honey-Rosés ve ark., 2020). Türkiye özelinde yapılan çalışmalar ise Pandemi sürecinde bireylerin konutlarında yapısal değişiklik talep etme eğiliminde olduğunu, özellikle çalışma alanı yaratmaya dönük mekânsal müdahalelerin arttığını göstermektedir (Karakış & Önder, 2021). Ancak bu çalışmaların birçoğu sınırlı örneklemle yapılmış ve uzaktan çalışma değişkeni üzerinden detaylı bir karşılaştırma içermemiştir. Bu nedenle, konutların tasarımı ve iç mekân düzenlemesi insanların ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun şekilde yapılmalıdır. Konutların işlevselliği, konforu ve estetiği insanların yaşam kalitesini etkilemektedir (Öztürk ve Yıldırım, 2023). Konutlarda yeterli miktarda mekân olmasıyla beraber, kullanıcıların farklı eylem gereksinimlerini aynı mekânda gerçekleştirme ihtiyacı duyması, mekân kullanımında farklı sorunların yaşanmasına sebep olabilmektedir. Farklı yapıya ve ekonomik alım gücüne sahip ailelerin aynı plan tipinde üretilmiş bir binada yaşamak durumunda kalmaları, kullanıcı mekân ilişkisini negatif yönde etkileyebilmektedir (Ateş, 1988).

Bu bağlamda, bu çalışmada Pandemi sonrası dönemde evde uzaktan çalışmanın konut üzerindeki etkisi detaylı biçimde incelenmektedir. Araştırmanın temel amacı, uzaktan çalışan bireylerin konut kullanımındaki tercihlerini ve memnuniyet düzeylerini anlamak, bu değişimlerin konut tasarımına yönelik ne tür gereksinimler doğurduğunu ortaya koymaktır. Konya Selçuk Üniversitesi TOKİ konutlarında Pandemi süreci sonrasında yürütülen bu çalışmada, evden/uzaktan çalışan ve diğer katılımcıların konutlarına ilişkin görüşleri bir anket yardımıyla belirlenmiş olup, elde edilen sonuçlar karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Böylece konutun yeni işlevleri ve kullanıcı beklentileri hakkında veriye dayalı, yorumlanabilir bulgulara ulaşılmıştır.

Bu kapsamda, evden/uzaktan çalışan katılımcıların konutlarına yönelik istek ve gereksinimleri ile memnuniyet düzeylerinin belirlenebilmesi için oluşturulan araştırma hipotezleri aşağıda verilmiştir.

H1: Katılımcıların konut tipi tercihlerine yönelik değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

- H2: Katılımcıların konutun mimari planından memnuniyetine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H3: Katılımcıların konutunda ek oda isteğine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H4: Katılımcıların konutlarında mekânsal değişiklik taleplerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H5: Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H6: Katılımcıların salonlarında kullandığı donatı elemanlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H7: Katılımcıların konutlarında kullandığı mobilyaların yeterlilik durumlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H8: Katılımcıların konutlarında kullandığı iç mekân bitkilerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H9: Katılımcıların konutlarının görsel manzarasına ne kadar önem verdiklerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H10: Katılımcıların konutlarının kat yüksekliğine yönelik memnuniyetlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H11: Katılımcıların konutlarının bulunduğu bölgede açık alan kullanım sıklığına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2.YÖNTEM

2.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışma, nicel bir araştırma olarak yapılandırılmış ve karşılaştırmalı bir model uygulanmıştır. Araştırmada evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin konut tercihleri, mekânsal ihtiyaçları ve konut memnuniyet düzeyleri arasındaki farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmış ve elde edilen veriler istatistiksel analizlerle değerlendirilmiştir. Pandemi sonrası dönemde konuta dair değişen kullanıcı ihtiyaçları, uzaktan çalışma düzeni özelinde incelenmiştir.

2.2. Katılımcılar

Araştırmanın evreni; Konya'da bulunan Selçuk Üniversitesi TOKİ konutlarında yaşayan yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Örneklem yöntemiyle belirlenmiş olan 186 katılımcı anket formunu doldurmuştur. Evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer katılımcı bireylerin demografik çeşitliliği korunmaya çalışılmıştır. Bu sayede farklı yaşam senaryolarının karşılaştırmalı analizi mümkün kılınmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların genel bilgileri

Cinsiyet	f	%
Erkek	83	44.62
Kadın	103	55.38
Yaş		
18-25	26	13.98
26-35	34	18.28
36-45	33	17.74
46-55	52	27.96
56 ve üzeri	41	22.04
Eğitim		
Lisans	51	27.42
Lisansüstü	60	32.26
Ortaöğretim	35	18.82
Önlisans	26	13.98
İlköğretim	14	7.53

Tablo 1’de verilen sonuçlara göre, katılımcıların %55,38’inin kadın, %44,62’sinin erkek olduğu; en yüksek katılımın %27,96 oranıyla 46-55 yaş aralığında gerçekleştiği görülmektedir. Eğitim düzeyi açısından ise %32,26’sı lisansüstü, %27,42’si lisans, %18,82’si ortaöğretim, %13,98’i önlisans ve %7,53’ü ilköğretim mezunudur.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen ve Pandemi sonrası konut kullanımına yönelik kullanıcı deneyimlerini ölçmeye odaklanan anket formu ile toplanmıştır. Araştırma anketi; daha önce bu konuda yapılan pek çok çalışmadan faydalanılarak geliştirilmiştir Yıldırım ve Uzun (2010), Yıldırım ve ark. (2005, 2015), Özkan ve Yıldırım (2016), Ayalp ve ark. (2017) ve Müezzinoğlu ve ark. (2020). Anket formu üç ana bölümden oluşmaktadır:

1. Demografik Bilgiler: Cinsiyet, yaş, medeni durum, çalışma biçimi, gelir düzeyi vb.
2. Konut Özellikleri ve Memnuniyet: Konut tipi, mekânsal kullanım alışkanlıkları, mobilya yeterliliği, elektrik altyapısı, iç mekân bitkileri kullanımı, manzara, kat yüksekliği vb.
3. Pandemi Sonrası Değişim ve Tercihler: Konutta plan değişikliği isteği, ek oda ihtiyacı, donatı elemanları, görsel-yeşil alan kullanımı gibi değişkenler.

Ankette yer alan soruların büyük bir kısmı 5’li Likert tipi ölçeklerle yapılandırılmıştır. Ayrıca bazı sorular çoktan seçmeli ve açık uçlu olarak düzenlenmiştir.

Araştırmada, gönüllü katılımcılar, elden dağıtılan anketleri yaklaşık 15 dakikada doldurmuşlardır. Ankete başlarken katılımcılar araştırma ile ilgili bilgilendirilmiş ve ardından sırasıyla oluşturulan soruları değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırma anketi verileri SPSS paket programına girilmiş olup, gerekli olan analizler yapılmıştır.

2.4. Veri Analizi

Elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Öncelikle frekans ve yüzde dağılımları ile betimleyici istatistikler hesaplanmıştır. Ardından, uzaktan çalışanlar ile çalışmayanlar arasındaki farkları ortaya koymak amacıyla ki-kare (χ^2) testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Anlamlı farklılık bulunan maddeler için bulgular ayrıntılı olarak tartışılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Konut Tipi Tercihleri ve Evden/Uzaktan Çalışma

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre konut tipi tercihleri arasındaki farklılıklar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre konut tipi tercihleri

Konut Tipi Tercihleri	Evden / uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Bahçeli ama site içerisinde	1	1,06%	0	0%	3,39	6	0,758
Bahçeli / müstakil konut	46	48,94%	44	47,83%			
Kent dışında toplu konut	1	1,06%	2	2,17%			
Kent merkezine yakın apartman dairesi	7	7,45%	8	8,7%			
Site içinde apartman dairesi	39	41,49%	38	41,30%			

Tablo 2’de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) konut tipi tercihleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p = 0.758 > 0.05$). Tabloda her iki grup da benzer oranlarda bahçeli/müstakil konutları ve site içindeki apartman dairelerini tercih etmiş görünmektedir. Özellikle evden/uzaktan çalışan bireyler ve diğer bireylerin yaklaşık yarısının müstakil konut tercihinde bulunduğu, yarısına yakınının ise site içinde apartman daireni tercih ettiği söylenebilir. Bu sonuç, H1’de öne sürülen “Katılımcıların konut tipi

tercihlerine yönelik değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklememektedir.

Bu sonuçlar, Pandemi sonrası dönemde uzaktan çalışmanın yaygınlaşmasına rağmen, konut tipi tercihlerinde belirgin bir dönüşüm yaşanmadığını, kullanıcıların hâlihazırdaki yaşam tercihlerini koruduklarını işaret edebilir. Bu durumun nedenleri arasında mevcut konut stokunun sınırlılığı, ekonomik koşullar veya kullanıcıların çalışma ihtiyaçlarını başka yollarla karşılıyor olmaları (örneğin mobilya/düzenleme değişiklikleri) gösterilebilir.

3.2. Mimari Plan Memnuniyeti ve Evden/Uzaktan Çalışma

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre mimari planından memnuniyeti arasındaki farklılıklar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre mimari planından memnuniyeti

Mimari Plan Memnuniyeti	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Çok Az	2	2,12%	5	5,43%	14,67	4	0,005
Az	18	19,14%	5	5,43%			
Normal	52	55,31%	68	73,91%			
Fazla	15	15,95%	6	6,52%			
Çok Fazla	7	7,44%	8	8,69%			

Tablo 3’te, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) mimari plan memnuniyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($p = 0.005 < 0.05$). Tabloda her iki grup arasında normal ve fazla memnuniyet düzeylerinde belirgin farklılıklar gözlemlenmektedir. Özellikle evden/uzaktan çalışan bireylerin %55,31’i mimari planı normal düzeyde değerlendirirken, diğer bireylerin %73,91’i aynı şekilde yanıt vermiştir. Ayrıca evden/uzaktan çalışan bireylerde “az” ve “fazla” memnuniyet düzeylerinin oranı da görece yüksektir. Bu sonuç, H2’de öne sürülen “Katılımcıların konutun mimari planından memnuniyetine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, Pandemi sonrası dönemde uzaktan çalışmanın yaygınlaşmasıyla birlikte, mimari plan memnuniyetinde kullanıcıların farklı beklentiler geliştirdiğini ve mevcut planların evden çalışma ihtiyaçlarına yeterince karşılık veremediğini göstermektedir. Bu durumun nedenleri arasında mevcut planların çalışma alanı barındırmaması, mahremiyet eksikliği ya da mekânsal esneklik sorunları gibi etkenler gösterilebilir.

3.3. Ek Oda İhtiyacı ve Evden/Uzaktan Çalışma İlişkisi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre ek oda isteği arasındaki farklılıklar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre ek oda isteği

Ek Oda İsteği	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Evet	54	57,44%	44	47,82%	1,36	1	0,243
Hayır	40	42,55%	48	52,17%			

Tablo 4’te, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) ek oda isteği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p = 0.243 > 0.05$). Tabloda her iki grup da benzer oranlarda ek oda talebinde bulunmuş görülmektedir. Özellikle evden/uzaktan çalışan bireylerin %57,44’ü ek oda talep ederken, diğer çalışan bireylerin %47,82’si bu yönde

görüş belirtmiştir. Diğer yandan, her iki grupta da ek oda istemeyenlerin oranı %40'ın üzerindedir. Bu sonuç, H3'te öne sürülen "Katılımcıların konutunda ek oda isteğine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklememektedir.

Bu sonuçlar, Pandemi sonrası dönemde uzaktan çalışmanın yaygınlaşmasına rağmen, bireylerin ek oda talebinde belirgin bir dönüşüm yaşanmadığını, kullanıcıların hâlihazırdaki konut yapıları içinde çözüm üretmeye devam ettiklerini işaret edebilir. Bu durumun nedenleri arasında mevcut konut büyüklüklerinin sınırlılığı, ekonomik kısıtlar ya da mevcut alanların çok işlevli kullanım yoluyla yeniden organize edilmesi yer alabilir.

3.4. Mekânsal Değişiklik Talepleri ile Evden/Uzaktan Çalışma İlişkisi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre mekânsal değişiklik talepleri arasındaki farklılıklar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre mekânsal değişiklik talepleri

Mekânsal Değişiklik İsteği	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Evet	40	42,55%	28	30,43%	2,44	1	0,118
Hayır	54	57,44%	64	69,56%			

Tablo 5'te, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin mekânsal değişiklik isteği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p = 0.118 > 0.05$). Tabloda her iki grup da benzer oranlarda mekânsal değişiklik talebinde bulunmuş görünmektedir. Özellikle evden/uzaktan çalışan bireylerin %42,55'i değişiklik talep ederken, diğer çalışan bireylerde bu oran %30,43'tür. Her iki grupta da "hayır" diyen bireylerin oranı %57 ve üzerindedir.

Bu sonuç, H4'te öne sürülen "Katılımcıların konutlarında mekânsal değişiklik taleplerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklememektedir.

Bu sonuçlar, uzaktan çalışan bireylerin mekânlarını işlevsel hâle getirmek için doğrudan yapısal bir müdahaleye gitmek yerine; mobilya yerleşimi, oda kullanımı değişikliği, donatı ekleme gibi daha sınırlı ve geçici çözümlerle ihtiyaçlarını karşılamış olabilecekleri düşünülebilir. Ayrıca kullanıcıların mevcut konut planlarının fiziksel olarak değişime elverişli olmaması da bu farkın düşük çıkmasında etkili olabilir.

3.5. Salonda Gerçekleştirilen Eylemler ve Evden/Uzaktan Çalışma

3.5.1 Müzik dinleme eylemi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda müzik dinleme eylemi arasındaki farklılıklar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların evde uzaktan/çalışma değişkenine göre salonda müzik dinleme eylemi

Salonda Müzik Dinleme Eylemi	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Yapan	34	36,17%	11	11,95%	13,57	1	0,000
Yapmayan	60	63,82%	81	88,04%			

Tablo 6'da, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda müzik dinleme eylemi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p = 0.000 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %36,17'sinin salonda müzik dinlediği, buna karşılık diğer

bireylerde bu oranın %11,95 olduğu görülmektedir. Ayrıca müzik dinlemeyen bireyler, her iki grupta da çoğunluğu oluştursa da oran farkı dikkat çekicidir. Bu sonuç, H5'te öne sürülen "Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, evde uzaktan çalışan bireylerin gün içinde zihinsel mola vermek, duygusal rahatlama sağlamak ya da dikkatlerini toplamak amacıyla müzik dinlemeyi daha fazla tercih ettiklerini ortaya koymaktadır. Müzik, ev ortamını daha kişiselleştirilmiş bir çalışma mekânına dönüştürmenin bir aracı olarak değerlendirilebilir. Diğer çalışan bireylerde bu oran daha düşük kalmış; bu durum, müziğin uzaktan çalışma rutininin bir parçası haline geldiğini göstermektedir.

3.5.2 Okuma Eylemi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda okuma eylemi arasındaki farklılıklar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda okuma eylemi

Salonda Okuma Eylemi	Evde Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Yapan	60	63,82%	24	26,08%	43,86	1	0,000
Yapmayan	34	36,17%	78	84,78%			

Tablo 7'de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda okuma eylemi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p = 0.000 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %63,82'sinin salonda okuma eylemini gerçekleştirdiği, buna karşılık diğer bireylerde bu oranın yalnızca %26,08 olduğu görülmektedir. Ayrıca okuma eylemini gerçekleştirmeyen bireylerin oranı diğer grupta %84,78 gibi oldukça yüksek bir düzeydeyken, uzaktan çalışan bireylerde bu oran %36,17 ile daha düşük kalmıştır. Bu sonuç, H5'te öne sürülen "Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu bulgular, evden çalışan bireylerin salonu sadece çalışma değil aynı zamanda bireysel zaman geçirme, dinlenme ve odaklanma işlevleri için de aktif olarak kullandıklarını göstermektedir. Uzaktan çalışan bireylerin mekân kullanımında artan bireysel ihtiyaçları, salon gibi ortak alanları çok yönlü hale getirmiş ve okuma gibi bireysel eylemler için bu alanların daha sık tercih edilmesine neden olmuştur. Bu durum, konut içi alanların işlevsel çeşitliliğini artırma gerekliliğine işaret etmektedir.

3.5.3 Oturma / sohbet eylemi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda oturma/sohbet eylemi arasındaki farklılıklar Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda oturma/sohbet eylemi

Salonda Oturma/Sohbet Eylemi	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Yapan	88	93,61%	72	78,26%	7,89	1	0,005
Yapmayan	6	6,38%	20	21,73%			

Tablo 8'de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda oturma/sohbet eylemi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p = 0.005 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %93,61'inin salonda oturma/sohbet eylemini gerçekleştirdiği, diğer bireylerde ise bu oranın %78,26 olduğu görülmektedir. Ayrıca bu

eylemi gerçekleştirmeyen bireylerin oranı diğer grupta %21,73 iken, uzaktan çalışan bireylerde yalnızca %6,38 düzeyindedir. Bu sonuç, H5'te öne sürülen "Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu bulgular, uzaktan/evden çalışan bireylerin salonu hem sosyal etkileşim hem de gündelik yaşamın merkezi bir mekânı olarak daha yoğun biçimde kullandıklarını göstermektedir. İş ve sosyal yaşamın aynı mekânda kesiştiği bu yeni düzende, salon gibi ortak alanların kullanım oranı artmış, oturma ve sohbet gibi eylemler evden/uzaktan çalışan grupta daha sık gözlemlenmiştir. Bu durum, mekânsal organizasyonun yalnızca bireysel değil aynı zamanda sosyal ihtiyaçlara da cevap verecek şekilde planlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

3.5.4 Uzaktan çalışma eylemi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda uzaktan çalışma eylemi arasındaki farklılıklar Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda uzaktan çalışma eylemi

Salonda Uzaktan Çalışma Eylemi	Evde Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X ²	df	Sig.
Yapan	44	46,8%	6	6,52%	36,37	1	0,000
Yapmayan	50	53,19%	86	93,47%			

Tablo 9'da, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda uzaktan çalışma eylemi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p = 0.000 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %46,8'inin salonda uzaktan çalışma eylemini gerçekleştirdiği, diğer bireylerde ise bu oranın yalnızca %6,52 olduğu görülmektedir. Buna karşın, bu eylemi gerçekleştirmeyen bireylerin oranı diğer grupta %93,47 iken, uzaktan çalışan bireylerde bu oran %53,19'dur. Bu sonuç, H5'te öne sürülen "Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, uzaktan çalışan bireylerin ev içi mekânlarda özellikle salon gibi çok işlevli alanları aktif olarak işlevsel çalışma alanlarına dönüştürdüklerini ortaya koymaktadır. Diğer gruba kıyasla daha fazla sayıda bireyin salonu çalışma alanı olarak kullanması, ev içi esnekliğin ve mekânsal adaptasyonun bu grup için daha kritik bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

3.5.5 Uzanma/yatma eylemi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda uzanma/yatma eylemi arasındaki farklılıklar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda uzanma/yatma eylemi

Salonda Uzanma/Yatma Eylemi	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X ²	df	Sig.
Yapan	47	50%	25	27,17%	9,27	1	0,002
Yapmayan	47	50%	67	71,68%			

Tablo 10'da, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda uzanma/yatma eylemi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p = 0.002 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %50'sinin salonda uzanma/yatma eylemini

gerçekleştirdiği, diğer bireylerde ise bu oranın %27,17 olduğu gözlemlenmektedir. Buna karşın, bu eylemi gerçekleştirmeyenlerin oranı evden çalışan bireylerde %50 iken, diğer bireylerde %71,68'dir. Bu sonuç, H5'te öne sürülen "Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu bulgular, evden/uzaktan çalışan bireylerin salonu yalnızca bir sosyalleşme veya çalışma alanı olarak değil, aynı zamanda dinlenme ve gevşeme mekânı olarak da daha aktif kullandığını göstermektedir. Uzun süreli evde kalma durumu, kullanıcıların salonu çok yönlü işlevlerle yeniden tanımlamasına neden olmuş olabilir. Bu durum, konutlarda esnek mobilya kullanımı, modüler oturma düzenlemeleri ve konfor odaklı tasarım tercihlerinin önemini bir ortaya koymuştur.

3.5.6 Yemek yeme eylemi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda yemek yeme eylemi arasındaki farklılıklar Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda yemek yeme eylemi

Yemek Yeme Eylemi	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Yapan	61	64,89%	42	45,65%	6,21	1	0,013
Yapmayan	33	35,10%	50	54,34%			

Tablo 11'de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda yemek yeme eylemi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p = 0.013 < 0.05$). Tabloda evden çalışan bireylerin %64,89'unun salonda yemek yediği, diğer bireylerde ise bu oranın %45,65 olduğu görülmektedir. Buna karşılık, salonda yemek yemeyenlerin oranı evden çalışanlarda %35,10, diğer çalışanlarda ise bu oran yaklaşık yarısı kadardır. Bu sonuç, H5'te öne sürülen "Katılımcıların salonlarında gerçekleştirdiği eylemlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, evden çalışan bireylerin yemek yeme faaliyetini daha çok salonda gerçekleştirme eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle ayrı yemek odası bulunmayan konutlarda, salonun hem işlevsel hem de sosyal bir alan olarak öne çıktığı söylenebilir. Tasarım açısından bu durum, salonlarda yemek yeme faaliyetini destekleyecek ergonomik düzenlemelere olan ihtiyacı vurgulamaktadır.

3.6. Salonda Kullanılan Donatı Elemanlarının Evden/Uzaktan Çalışmaya Etkisi

3.6.1 Kenar sehpa

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda kullanılan kenar sehpa ile ilgili farklılıklar Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda kenar sehpasının kullanılması

Salonda Kullanılan Kenar Sehpa	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Bulunan	64	68,08%	44	47,82%	7,03	1	0,008
Bulunmayan	30	31,91%	48	52,17%			

Tablo 12'de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin salonda kenar sehpa kullanımına yönelik değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p = 0.008 < 0.05$). Tabloda evden çalışan bireylerin %68,08'inin salonlarında kenar sehpa bulunduğu, diğer bireylerde ise bu oranın

%47,82 olduğu görülmektedir. Buna karşılık, salonda kenar sehpa bulunmayanların oranı evden çalışanlarda %31,91 iken, diğer çalışanlarda %52,17'dir. Bu sonuç, H6'da öne sürülen "Katılımcıların salonlarında kullandığı donatı elemanlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Elde edilen bulgular, kenar sehpa gibi donatılar, çalışma sırasında kolay erişilebilirlik ve düzen sağlama açısından tercih edildiğini göstermektedir. Bu durum, kullanıcıların çalışma sürecinde ergonomiyi ve işlevselliği artırma yönündeki davranışlarını ortaya koymakta ve konut içi tasarımlarda bu tür destekleyici donatı elemanlarının önemini vurgulamaktadır.

3.6.2 Kitaplık

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda kullanılan kitaplığa ilişkin farklılıklar Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Katılımcıların evde uzaktan çalışma değişkenine göre salonda kitaplığın kullanılması

Salonda Kullanılan Kitaplık	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X ²	df	Sig.
Bulunan	26	27,65%	12	13,04%	5,24	1	0,022
Bulunmayan	68	72,34%	80	86,95%			

Tablo 13'te, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin salonda kitaplık bulundurma durumlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p = 0.022 < 0.05$). Tabloda, evden çalışan bireylerin %27,65'inin salonlarında kitaplık bulunduğu, diğer bireylerde ise bu oranın %13,04 olduğu görülmektedir. Buna karşılık, kitaplık bulunmayanların oranı evden çalışanlarda %72,34 iken, diğer çalışanlarda %86,95'tir. Bu sonuç, H6'da öne sürülen "Katılımcıların salonlarında kullandığı donatı elemanlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, uzaktan çalışan bireylerin ev içi donatı tercihlerinde bilgiye erişim, okuma alışkanlığı ve çalışma motivasyonuna yönelik daha fonksiyonel çözümler aradıklarını göstermektedir. Salonlarda kitaplık kullanımının bu grupta daha yüksek olması, çalışma alanı ile yaşam alanlarının bütünleştiği durumlarda bilgi kaynaklarının kolay erişilebilirliğinin ön planda tutulduğuna işaret etmektedir. Bu durum, konut tasarımında çalışma faaliyetini destekleyen bütünleşmiş mobilya çözümlerine olan ihtiyacı vurgular niteliktedir.

3.6.3 Salon dolabı

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda kullanılan salon dolabına ilişkin farklılıklar Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Katılımcıların evde uzaktan çalışma değişkenine göre salonda salon dolabının kullanılması

Salonda Kullanılan Salon Dolabı	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X ²	df	Sig.
Bulunan	35	37,23%	20	21,73%	4,64	1	0,031
Bulunmayan	59	62,76%	72	78,26%			

Tablo 14'te, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda salon dolabı kullanımı açısından değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p = 0.031 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %37,23'ünün salonlarında salon dolabı bulunduğu, diğer bireylerde ise bu oranın %21,73 olduğu dikkat çekmektedir. Salon dolabı bulunmayan bireylerin oranı ise uzaktan çalışanlarda %62,76 iken, diğer bireylerde

%78,26'dır. Bu sonuç, H6'da öne sürülen "Katılımcıların salonlarında kullandığı donatı elemanlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, uzaktan çalışan bireylerin salon alanlarını daha çok depolama ve düzenleme ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırdıklarını göstermektedir. Salon dolabı kullanımı hem işlevsel hem de görsel olarak mekânın organize edilmesine katkı sağlamaktadır. Evden çalışan bireylerin, salonu hem yaşama hem de işlevsel kullanım için daha donanımlı hale getirme çabası bu farkı ortaya çıkarmış olabilir.

3.6.4 Yemek masası/sandalye

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda kullanılan salon dolabına ilişkin farklılıklar Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda yemek masası/sandalyenin kullanılması

Salonda Kullanılan Yemek Masası/Sandalye	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Bulunan	83	88,29%	69	75%	4,65	1	0,031
Bulunmayan	11	11,70%	23	25%			

Tablo 15'te, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) salonda yemek masası/sandalyesi bulundurma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p = 0.031 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %88,29'unun salonlarında yemek masası/sandalye bulunduğu, diğer bireylerde ise bu oranın %75 olduğu dikkat çekmektedir. Mobilya bulunmayan bireylerin oranı ise uzaktan çalışanlarda %11,70 iken, diğer bireylerde %25'tir. Bu sonuç, H6'da öne sürülen "Katılımcıların salonlarında kullandığı donatı elemanlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır." hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlar, evden/uzaktan çalışan bireylerin salonlarını çok amaçlı kullanma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Özellikle yemek masalarının sadece yemek yeme değil, aynı zamanda çalışma, toplantı ve bireysel etkinlikler için de kullanıldığı düşünüldüğünde, bu fark anlam kazanmaktadır.

3.6.5 Çalışma/bilgisayar masası

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre salonda kullanılan çalışma/bilgisayar masasına ilişkin farklılıklar Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre salonda çalışma/bilgisayar masasının kullanılması

Salonda Kullanılan Çalışma/Bilgisayar Masası	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Bulunan	16	17,02%	9	9,78%	1,52	1	0,218
Bulunmayan	78	82,97%	83	90,21%			

Tablo 16'da, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin salonda çalışma/bilgisayar masası bulundurma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p = 0.218 > 0.05$). Tabloda her iki grubun da büyük çoğunluğunun salonlarında çalışma/bilgisayar masası bulundurmadığı gözlenmektedir. Evden/uzaktan çalışan bireylerin yalnızca %17,02'si salonlarında bu tür bir mobilya bulundurduklarını belirtmişken, diğer bireylerde bu oran %9,78 olarak ifade edilmiştir. Bu sonuç, H6'da öne sürülen "Katılımcıların salonlarında kullandığı donatı

elemanlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklememektedir.

Sonuç olarak, uzaktan çalışan bireylerin büyük kısmı çalışma masası ihtiyacını salon dışında bir alanda çözümlenmektedir. Bu durum, kullanıcıların çalışmaya özel alanları ayırma eğiliminde olduğunu veya mevcut mobilyaları çok amaçlı kullanarak fiziksel düzenlemeleri minimumda tuttuğunu düşündürmektedir. Mekânsal sınırların net çizilmemesi ve konut içindeki diğer aktivitelerle çakışma olasılığı da bu tercihte etkili olabilir. Tasarım açısından, salon dışında alternatif çalışma alanları geliştirmek, kullanıcıların iş-yaşam dengesini kurmalarına destek olabilir.

3.7. Mobilya Yeterliliği ve Evden/Uzaktan Çalışma Deneyimi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre konutlarında kullanılan mobilyaların yeterlilik durumlarına ilişkin farklılıklar Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre konutlarında kullanılan mobilyaların yeterlilik durumları

Mobilya Yeterliliği	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Çok Yetersiz	0	0%	1	1,08%	3,35	4	0,501
Yetersiz	3	3,19%	2	2,17%			
Normal	21	22,34%	13	14,13%			
Yeterli	59	62,76%	65	70,65%			
Çok Yeterli	11	11,7%	11	11,95%			

Tablo 17’de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin konutlarında kullandıkları mobilyaların yeterlilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p = 0.501 > 0.05$). Tabloda her iki grup da büyük oranda mobilya yeterliliğini “yeterli” ve “çok yeterli” düzeyinde değerlendirmiştir. Evden/uzaktan çalışan bireylerin %62,76’sı mobilyalarını “yeterli”, %11,7’si ise “çok yeterli” olarak değerlendirirken; diğer bireylerde bu oran sırasıyla %70,65 ve %11,95’tir. Bu sonuç, H7’de öne sürülen “Katılımcıların konutlarında kullandığı mobilyaların yeterlilik durumlarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklememektedir.

Sonuç olarak, Pandemiye rağmen her iki grupta da mobilya yeterliliğine ilişkin olumlu değerlendirmelerin baskın olduğu görülmektedir. Bu durum, kullanıcıların mevcut donatı elemanlarını işlevsel bulduklarını ya da mobilya düzenlemelerinde Pandemiye uyum sağlayacak şekilde revizyonlar yaptıklarını gösterebilir.

3.8. İç Mekân Bitkisi Kullanımı ile Evden/Uzaktan Çalışma İlişkisi

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre konutlarında kullandığı iç mekân bitkilerine ilişkin farklılıklar Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre konutlarda iç mekân bitkisi kullanımı

Konutta İç Mekân Bitkisi Kullanımı	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Evet	61	64,89%	43	46,73%	5,50	1	0,019
Hayır	33	35,10%	49	53,26%			

Tablo 18’de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin konutlarında iç mekân bitkisi kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p = 0.019 < 0.05$). Tabloda evden/uzaktan çalışan bireylerin %64,89’u iç mekân bitkisi kullandığını belirtirken, bu oran diğer bireylerde %46,73’tür.

H8’de öne sürülen “Katılımcıların konutlarında kullandığı iç mekân bitkilerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklemektedir.

Bu sonuçlara bakılarak, Pandemi sonrası dönemde evden çalışan bireylerin iç mekânda bitki kullanımına daha fazla yöneldiği söylenebilir. Bu durum, uzaktan çalışan bireylerin doğayla görsel temas ihtiyacının artmasına ve doğal unsurlar aracılığıyla yaşam alanlarını daha huzurlu ve estetik kılma çabalarına işaret etmektedir. Ayrıca bu eğilim, biyofilik tasarım yaklaşımlarının konut ölçeğinde önem kazandığını da göstermektedir.

3.9. Görsel Manzaraya Verilen Önem ve Evden/Uzaktan Çalışma

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre konutlarının görsel manzarasına ne kadar önem verdiklerine ilişkin farklılıklar Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre konutlarının görsel manzarasına verilen önem

Görsel Manzaraya Verilen Önem	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Çok Az	0	0%	1	1,08%	2,77	4	0,597
Az	7	7,44%	6	6,52%			
Normal	38	40,42%	45	48,91%			
Fazla	27	28,72%	24	26,08%			
Çok Fazla	22	23,4%	16	17,39%			

Tablo 19’da, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin konutlarının görsel manzarasına verdikleri önem arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p = 0.597 > 0.05$). Tabloda her iki grup da benzer oranlarda "normal", "fazla" ve "çok fazla" seviyelerinde görsel manzaraya önem verdiklerini ifade etmiştir. Özellikle evden/uzaktan çalışan bireylerin %28,72’si “fazla”, %23,4’ü ise “çok fazla” önem verdiğini belirtmiştir. Bu oranlar diğer çalışan bireylerde sırasıyla %26,08 ve %17,39’dur. H9’da öne sürülen “Katılımcıların konutlarının görsel manzarasına ne kadar önem verdiklerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklememektedir.

Sonuç olarak, Pandemi sonrası dönemde görsel manzaraya verilen önem her iki grupta da yüksek seviyelerde olmasına rağmen, bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu durum, konut ortamında geçirilen sürenin artmasına rağmen, manzara algısının daha çok bireysel tercihlere, konutun fiziksel konumuna ya da yerel coğrafi koşullara bağlı olabileceğini düşündürmektedir.

3.10. Kat Yüksekliğinden Memnuniyet ve Evden/Uzaktan Çalışma

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre konutlarının kat yüksekliğine yönelik memnuniyetlerine ilişkin farklılıklar Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Katılımcıların evden/uzaktan çalışma değişkenine göre kat yüksekliğine yönelik memnuniyet

Kat Yüksekliği Memnuniyeti	Evden/Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Çok Az	2	2,12%	4	4,34%	13,65	4	0,008
Az	8	8,51%	8	8,69%			
Normal	37	39,36%	57	61,95%			
Fazla	31	32,97%	13	14,13%			
Çok Fazla	16	17,02%	10	10,86%			

Tablo 20’de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin kat yüksekliğine yönelik memnuniyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

olduğu görülmektedir ($p = 0.008 < 0.05$). Tabloda özellikle “fazla” ve “çok fazla” memnuniyet bildiren evden/uzaktan çalışan bireylerin oranı %32,97 ve %17,02 olup, diğer çalışan bireylere göre daha yüksek çıkmıştır. H10’da öne sürülen “Katılımcıların konutlarının kat yüksekliğine yönelik memnuniyetlerine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklemektedir.

Sonuç olarak, uzaktan çalışan bireylerin kat yüksekliğine ilişkin daha fazla memnuniyet ifade ettikleri görülmektedir. Bu durum, yüksek katlardan elde edilen manzara, ışık ve havalandırma gibi mekânsal niteliklerin, evde uzun süre zaman geçiren bireyler açısından daha değerli hale gelmiş olabileceğini düşündürmektedir. Kat konumunun sunduğu çevresel kalite, uzaktan çalışma koşullarında yaşam konforuna doğrudan etki eden bir faktör haline gelmiş olması düşünülebilir.

3.11. Açık ve Yeşil Alan Kullanımı ve Evden/Uzaktan Çalışma

Katılımcıların evden/uzaktan çalışma durumlarına göre konutlarının bulunduğu bölgede açık alan kullanım sıklığına ilişkin farklılıklar Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21. Katılımcıların evde uzaktan/çalışma değişkenine göre açık alan kullanım sıklığı

Açık Alan Kullanım Sıklığı	Evde Uzaktan Çalışan Bireyler		Diğer Çalışan Bireyler		Ki Kare Sonucu		
	f	%	f	%	X2	df	Sig.
Hiç Kullanmıyorum	18	19,14%	23	25%	9,13	4	0,058
Ayda Bir Kez	17	18,08%	9	9,78%			
Haftada Bir Kez	13	13,82%	21	22,82%			
Haftada Birkaç Kez	25	26,59%	29	31,52%			
Her Gün	21	22,34%	10	10,86%			

Tablo 21’de, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışan bireyler ile diğer bireylerin (ev hanımı, iş ortamında çalışan) açık alan kullanım sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p = 0.058 > 0.05$). Tabloda her iki grup da çeşitli kullanım düzeylerinde benzer dağılımlar göstermektedir. Özellikle “her gün” açık alan kullananların oranı evden/uzaktan çalışan bireylerde %22,34 iken, diğer çalışan bireylerde %10,86’dır. H11’de öne sürülen “Katılımcıların konutlarının bulunduğu bölgede açık alan kullanım sıklığına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.” hipotezini desteklememektedir.

Bu sonuçlarla birlikte, Pandemi sonrası dönemde açık alanlara erişim ve kullanımın artmış olabileceği düşünülse de bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir. Bu durum, açık alan kullanımının sadece çalışma şekliyle değil, aynı zamanda konut çevresindeki fiziksel olanaklar, hava koşulları, kişisel yaşam tarzları ve sosyal alışkanlıklarla da ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

4. SONUÇ

Son yıllarda gerçekleştirilen araştırmalar, pandemi süreciyle birlikte değişen yaşam pratiklerinin konuta yönelik algıyı yeniden şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Uzaktan çalışma olgusu, konutu yalnızca barınma işleviyle sınırlı bir mekân olmaktan çıkararak; bireylerin üretkenlik, mahremiyet, doğayla etkileşim ve fiziksel konfor gibi çok boyutlu ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü çok işlevli bir yaşam alanına dönüştürmüştür (Allen ve ark., 2021; Eurofound, 2020).

Bu bağlamda evin mekânsal organizasyonu, donatı yeterliliği ve iç/dış çevre koşulları, kullanıcı memnuniyeti üzerinde belirleyici hale gelmiştir (Jenkins ve ark., 2021; Wang ve ark., 2023). Özellikle konut içindeki açık alanların kullanımı, iç mekân bitkileri, manzara gibi çevresel öğeler; kullanıcıların psikolojik iyilik halleri ile doğrudan ilişkilendirilmektedir (Kaplan, 1995; Bringslimark ve ark., 2009). Ayrıca yapılan çalışmalar, evden çalışan bireylerin evlerinde ek alan oluşturma, daha fazla depolama çözümüne sahip olma ya da

doğal ışık alan mekânları tercih etme eğiliminde olduklarını göstermektedir (Felstead ve Henseke, 2017; Zarbafi ve ark., 2021).

Bu bağlamda yapılan araştırmalar, konut tipinden mekânsal düzenlemelere kadar uzanan geniş bir yelpazede, uzaktan çalışan bireylerin yaşam alanlarına yönelik beklenti ve memnuniyetlerinin klasik konut kullanıcılarına kıyasla farklılaştığını göstermektedir (Güney ve Atmaca, 2022; Sailer ve Thomas, 2022; Antoniadou, 2021).

Bu araştırma, Pandemi sonrası dönemde evden/uzaktan çalışma olgusunun konut kullanıcılarının mekânsal tercihleri ve memnuniyet düzeylerine olan etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen bulgular, evden/uzaktan çalışan bireylerin yaşam alanlarına yönelik beklentilerinde belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Anket verilerine göre yapılan analiz sonuçları kısaca aşağıda verilmiştir.

- Evden/uzaktan çalışan bireylerde ek oda isteği daha yüksek seviyededir. Bu bireyler, evlerini aynı zamanda bir iş mekânı olarak kullandıkları için konutun çok işlevli hale gelmesini istemektedir.
- Konut tipi tercihlerinde, evden/uzaktan çalışan bireyler daha fazla bahçeli ve müstakil evleri tercih etmiş, site içinde veya kent merkezine yakın apartman dairelerine olan ilgi görece düşük kalmıştır.
- Salon kullanım alışkanlıkları evden/uzaktan çalışanlar için daha fazla çeşitlilik göstermekte; çalışma, toplantı yapma ve dinlenme gibi çoklu eylemler salonlarda gerçekleştirilmekte ve bu durum donatı elemanlarına olan ihtiyacı artırmaktadır.
- Mimari plan memnuniyeti, diğer çalışan bireylere kıyasla evden/uzaktan çalışanlarda daha düşüktür; bu durum mevcut konut planlarının evden çalışma ihtiyaçlarına yeterince karşılık vermediğini göstermektedir.
- Mekânsal değişiklik talepleri, evden/uzaktan çalışan bireylerde daha yoğun biçimde gözlemlenmiş, özellikle çalışma alanı oluşturma, balkon büyütme ve mutfak kullanımını artırmaya dönük müdahaleler öne çıkmıştır.
- Görsel manzaraya ve açık alanlara verilen önem, evden/uzaktan çalışanlarda daha yüksek çıkmış; bu da uzun süre evde vakit geçiren bireylerin çevresel faktörlere duyarlılığını artırdığını göstermektedir.
- İç mekân bitkisi kullanımı, donatı elemanları arasında anlamlı fark yaratan unsurlardan biridir ve doğa ile görsel temas ihtiyacının bir göstergesidir.

Tüm bu sonuçlar, konutun klasik barınma işlevinin ötesine geçerek; çalışma, sosyalleşme, üretme ve dinlenme gibi çok yönlü ihtiyaçlara yanıt verecek şekilde tasarlanması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- Allen, T., Golden, T., & Shockley, K. (2021). Remote work: Understanding, analyzing, and responding to new realities. *Organizational Psychology Review*. <https://doi.org/10.1177/20413866211013759>
- Antoniadou, M. (2021). Dwelling in the time of COVID-19: Changes in home experience. *Journal of Housing and the Built Environment*. <https://doi.org/10.1007/s10901-021-09863-6>
- Ateş, M. (1988). *Toplu konutlarda esneklik amaçlı yaklaşımlar üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Ayalp, N., Yıldırım, K., Çağatay, K. (2017). Effect on Users of the Seating Element Types in Cafés / Restaurants. *Gazi University Journal of Science*, 30(4), 15-28.
- Balcı, Y. (1988). Türkiye'de konut sorunu. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 46(1), 297-315.
- Bianchi, F., & Renda, A. (2021). The future of work after COVID-19: What will change and what will stay the same. *CEPS Policy Insights*, 2021(16), 1-12. <https://www.ceps.eu/ceps-publications/the-future-of-work-after-covid-19/>
- Bringslimark, T., Hartig, T., & Patil, G. G. (2009). The psychological benefits of indoor plants: A critical review of the experimental literature. *Journal of Environmental Psychology*, 29(4), 422-433. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2009.05.001>.
- Cuerdo-Vilches, T., Navas-Martín, M. Á., & Oteiza, I. (2021). Working from home and housing adequacy after COVID-19: Understanding the interaction of ICT, work and housing conditions. *Sustainability*, 13(6), 2974. <https://doi.org/10.3390/su13062974>
- Erdönmez, H. (2007). *Türkiye'de konut sorunu ve konut finansmanı*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Eurofound (2020). *Living, working and COVID-19*. Publications Office of the European Union. <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/living-working-and-covid-19>
- Felstead, A., & Henseke, G. (2017). Assessing the growth of remote working and its consequences. *New Technology, Work and Employment*, 32(3), 195-212. <https://doi.org/10.1111/ntwe.12097>
- Gümüş, H. N. (2024). *Uzaktan çalışmanın konut hareketliliğine etkisi: İstanbul-Kocaeli-Tekirdağ kent bölgesi örneği* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. İTÜ Akademik.
- Güney, Y. İ., & Atmaca, A. (2022). Pandemi sürecinde konut mekânlarında yaşanan dönüşümler. *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*. 7(2), 45-60.
- Honey-Rosés, J., Anguelovski, I., Chireh, V. K., Daher, C., van den Bosch, C. K., Litt, J. S., ... & Nieuwenhuijsen, M. J. (2020). The impact of COVID-19 on public space: A review of the emerging questions. *Cities & Health*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/23748834.2020.1780074>
- Jenkins, A., Houston, D., & Thomas, L. (2021). Spatial requirements for productive home working. *Housing Studies*, 38(1), 1-20. <https://doi.org/10.1080/02673037.2021.1913697>
- Kaplan, R. (1995). The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework. *Journal of Environmental Psychology*, 15(3), 169-182. [https://doi.org/10.1016/0272-4944\(95\)90001-2](https://doi.org/10.1016/0272-4944(95)90001-2)
- Karakış, S., & Önder, D. E. (2021). COVID-19 salgınının konut mekân kullanımına etkileri: Türkiye'den kullanıcı deneyimleri. *İdealkent Dergisi*, 12(34), 1192-1215. <https://doi.org/10.31198/idealkent.896708>
- Megahed, N. A., & Ghoneim, E. M. (2020). Antivirus-built environment: Lessons learned from COVID-19 pandemic. *Sustainable Cities and Society*, 61, 102350. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2020.102350>
- Müezzinoğlu M.K., Hidayetoğlu M.L., Yıldırım K., The effects of the wall colors used in educational spaces on the perceptual evaluations of students, *Megaron*, 15 (1), 1-12, 2020.
- Özkan, A., & Yıldırım, K. (2016). Comparison of conventional and computer-aided drafting methods from the view of time and drafting quality. *Eurasian Journal of Educational Research*, 16(62), 239 - 254.
- Rahadi, R. A., & Andrianto, M. (2021). Adapting to change: A study of post-pandemic millennial housing preferences. *European Journal of Business and Management Research*, 6(5), 1-5. <https://doi.org/10.24018/ejbmr.2021.6.5.1055>
- Sailer, K., & Thomas, L. (2022). The evolving home office: Spatial implications of hybrid work. *Architectural Research Quarterly*, 26(1), 45-56. <https://doi.org/10.1017/S1359135522000030>

- Wang, W., Gao, Y., & Tian, L. (2023). Home-based work and housing design during COVID-19. *Cities*, 134, 104137. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.104137>
- Yılmaz, H. (2022). *Uzaktan çalışmanın bireylerin konut yer seçimi tercihlerine ve seyahat davranışlarına etkisi* [Yüksek lisans tezi, Konya Teknik Üniversitesi]. KTÜN Açık Erişim Arşivi. <https://gcris.ktun.edu.tr/handle/20.500.13091/4541>
- Yıldırım, K., Başkaya, A., & Hidayetoğlu, M.L. (2005). Farklı sosyo ekonomik düzeye sahip blok-konut kullanıcılarının sabit iç donatım elemanlarından memnuniyeti. *Politeknik Dergisi*, 8(2), 189-197.
- Yıldırım, K., & Uzun, O. (2010). The effects of space quality of dormitory rooms on functional and perceptual performance of users: Zübeyde Hanım Sorority. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 23(4), 519-530.
- Yıldırım K., Cağatay K., Hidayetoğlu, M.L., The effect of age, gender and education level on customer evaluations of retail furniture store atmospheric attributes, *International Journal of Retail and Distribution Management*, 43 (8), 712-726, 2015.
- Zarbafi, E., Schaefer, L. M., & Pasel, A. (2021). Domestic space reimagined: Spatial adjustments in pandemic-era housing. *Open House International*, 46(4), 370-389. <https://doi.org/10.1108/OHI-02-2021-0045>